

DOI 10.36074/grail-of-science.17.04.2026.027

МОБІЛЬНИЙ БАНКІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Лебедева Валентина Костянтинівна

канд. екон. наук, професор,
професор кафедри міжнародної економіки, управління і
соціально-гуманітарних дисциплін
Український державний університет науки і технологій, Україна

Майборода Артем Станіславович

магістрант кафедри міжнародної економіки, управління і
соціально-гуманітарних дисциплін
Український державний університет науки і технологій, Україна

Ковальчук Дар'я Костянтинівна

канд. пед. наук, доцент кафедри міжнародної економіки, управління і
соціально-гуманітарних дисциплін
Український державний університет науки і технологій, Україна

Анотація. У статті досліджується роль мобільного банкінгу в процесі трансформації сучасної системи міжнародних валютно-фінансових відносин. Проаналізовано ключові переваги мобільних фінансових додатків порівняно з традиційними банківськими системами у сфері транскордонних розрахунків. Визначено вплив новітніх фінансових технологій (FinTech, блокчейн, штучний інтелект) на розвиток мобільних платежів. Окреслено головні ризики, пов'язані з глобальною експансією мобільного банкінгу, включаючи регуляторні бар'єри та загрози кібербезпеці. Обґрунтовано перспективи подальшої інтеграції мобільних платформ у глобальну фінансову архітектуру, зокрема через впровадження цифрових валют центральних банків (CBDC).

Ключові слова: мобільний банкінг, міжнародні валютно-фінансові відносини, транскордонні платежі, фінансові технології (FinTech), блокчейн, фінансова інклюзія, цифрові валюти (CBDC).

Постановка проблеми. В епоху глобалізації та стрімкої цифровізації світової економіки традиційні методи здійснення міжнародних фінансових операцій все частіше демонструють свою неефективність. Класична система транскордонних переказів (наприклад, через систему SWIFT) характеризується високими комісійними витратами, низькою швидкістю обробки транзакцій та значною бюрократизацією. Водночас зростання обсягів електронної комерції, збільшення потоків трудової міграції та попит на миттєві фінансові послуги формують нові вимоги до глобальної фінансової інфраструктури [1]. У цьому контексті мобільний банкінг виступає не лише як зручний інструмент

роздрібного обслуговування, але й як потужний механізм, здатний кардинально змінити архітектуру міжнародних валютно-фінансових відносин. Вивчення його впливу, ризиків та перспектив є критично важливим для розуміння майбутнього світових фінансів.

Мета статті. Метою цього дослідження є комплексний аналіз поточного стану, технологічних драйверів, ризиків та перспектив застосування мобільного банкінгу в системі міжнародних валютно-фінансових відносин.

Виклад основного матеріалу. Мобільний банкінг виступає ключовим інструментом оптимізації в цифровій економіці, забезпечуючи трансформацію традиційних банківських послуг у гнучкі та доступні цифрові сервіси. Це дозволяє не лише покращити клієнтський досвід, а й значно підвищити ефективність роботи фінансових установ.

Сьогодні мобільний банкінг еволюціонував від локальних додатків для перевірки балансу до глобальних фінансових екосистем. Його вплив на міжнародні валютно-фінансові відносини можна розглядати через кілька ключових напрямів [2].

1. Трансформація транскордонних розрахунків. Найбільш відчутним результатом впровадження мобільного банкінгу у міжнародну сферу є оптимізація транскордонних платежів. Традиційні банки використовують мережу банків-кореспондентів, що призводить до затримок та "прихованих" комісій за конвертацію. Натомість мобільні необанки та FinTech-компанії (наприклад, Wise, Revolut) пропонують принципово нову модель, засновану на клірингових взаємозаліках усередині власних систем або використанні інноваційних платіжних шлюзів [3].

Окремої уваги заслуговує вплив мобільного банкінгу на ринок грошових переказів трудових мігрантів (remittances). Для багатьох країн, що розвиваються, ці перекази становлять значну частку ВВП. Зниження комісій завдяки мобільним додаткам дозволяє залишати мільярди доларів у реальному секторі економіки цих країн, а не на рахунках фінансових посередників [4].

2. Технологічні драйвери міжнародного мобільного банкінгу. Перспективи мобільного банкінгу на міжнародній арені нерозривно пов'язані з інтеграцією новітніх технологій: 1) Блокчейн та DLT (технологія розподіленого реєстру): Дозволяє обходити традиційну банківську інфраструктуру, забезпечуючи миттєві перекази криптовалют або стейблкоїнів (USDT, USDC) між мобільними гаманцями у різних юрисдикціях з мінімальними витратами [5]. 2) Open Banking (Відкритий банкінг): Завдяки відкритим API мобільні додатки можуть агрегувати фінансову інформацію користувача з різних банків по всьому світу, що полегшує управління мультивалютними портфелями [6]. 3) Штучний інтелект (AI): Забезпечує миттєвий фінансовий моніторинг (AML/KYC) для транскордонних операцій, блокуючи підозрілі транзакції у режимі реального часу, що підвищує довіру регуляторів до таких систем [7].

3. Виклики та ризики на глобальному рівні. Попри очевидні переваги, масштабування мобільного банкінгу у міжнародних фінансах стикається з серйозними перешкодами: 1) Регуляторна фрагментація: кожна держава має власні правила валютного контролю та ліцензування фінансових установ. Відсутність єдиних глобальних стандартів ускладнює роботу мобільних банків у кількох юрисдикціях одночасно. 2) Кібербезпека: концентрація фінансових

інструментів у смартфонах робить користувачів вразливими до соціальної інженерії, фішингу та хакерських атак [8]. Витік даних міжнародного масштабу може спровокувати системну кризу довіри.

4. Ризики ліквідності. Необанки, що забезпечують миттєву конвертацію десятків валют, змушені утримувати значні резерви ліквідності або використовувати складні інструменти хеджування валютних ризиків [9].

5. Майбутні перспективи та синергія з CBDC. Найбільш значущою перспективою для мобільного банкінгу у міжнародних відносинах є його майбутня роль як інтерфейсу для цифрових валют центральних банків (CBDC). Розробка цифрового євро, цифрового юаня та інших національних електронних валют вимагатиме інфраструктури для їх використання. Мобільні додатки стануть тим мостом, який дозволить громадянам та бізнесу здійснювати прямі транскордонні розрахунки у CBDC. Проекти на кшталт mBridge (ініціатива Банку міжнародних розрахунків) вже тестують транскордонні платежі в різних національних цифрових валютах, де мобільний інтерфейс виступає головним інструментом доступу [10].

Крім того, очікується подальший розвиток концепції "Super Apps" (супер-додатків), які поєднують соціальні мережі, електронну комерцію та міжнародні фінанси в єдиній платформі, стираючи кордони між країнами для роздрібного споживача [11].

Український банківський сектор активно впроваджує цифрові стратегії, де мобільний застосунок стає основним каналом взаємодії з клієнтом. Провідні установи, такі як ПриватБанк та UKRSIBBANK, задають стандарти функціональності та зручності, що стимулює загальну цифрову трансформацію економіки країни за підтримки Національного банку України.

Для порівняльного аналізу обрано трійку лідерів українського ринку станом на березень-квітень 2026 року: державний гігант ПриватБанк, небанк monobank та технологічний Sense Bank.

Приват24 (ПриватБанк):

○ Переваги: Найбільша мережа терміналів та банкоматів; інтеграція з державними сервісами; лідер у сегменті малого бізнесу та ФОП.

○ Особливості: Додаток може здаватися перевантаженим функціями, проте забезпечує доступ до найбільшої кількості нефінансових послуг (купівля пального, квитків на транспорт).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика провідних застосунків

Характеристика	Приват24	Monobank	Sense SuperApp
Цільова аудиторія	Масовий сегмент, ФОП, держслужбовці	Молодь, активні користувачі карток	Поціновувачі інновацій, інвестори
Ключова перевага	Екосистема послуг (квитки, страхування, бізнес)	Простота інтерфейсу, ігровий досвід (нагороди)	Глибока кастомізація, купівля/продаж ОВДП
Обслуговування ФОП	Повноцінний кабінет, податкова звітність	Базові операції, бухгалтерський доступ	Окремий бізнес-профіль у загальному додатку
Інвестиції	Депозити, ОВДП через веб-версію/додаток	Депозити, "Банки" для накопичень	Пряма купівля акцій та ОВДП у додатку

Monobank (на базі Universal Bank:

- Переваги: Відсутність фізичних відділень дозволяє пропонувати вигідні кешбеки; зручний сервіс "Банка" для зборів та накопичень.

- Особливості: Орієнтація на мобільний досвід. Станом на 2026 рік займає друге місце в народному рейтингу за рівнем сервісу та інновацій.

Sense SuperApp (Sense Bank):

- Переваги: Високий рівень персоналізації робочого столу; можливість купівлі та зворотного продажу військових облигацій (ОВДП) безпосередньо у застосунку.

- Особливості: Визнаний найкращим банківським застосунком за функціональністю у 2024-2025 роках.

Для бізнесу та регулярних платежів найкращим вибором залишається ПриватБанк через його універсальність. Для щоденних розрахунків та зборів ідеальним є monobank. Для управління інвестиціями та кастомізації варто звернути увагу на Sense Bank.

Висновки. Мобільний банкінг виступає потужним каталізатором модернізації міжнародних валютно-фінансових відносин. Він руйнує монополію традиційних банків на транскордонні перекази, сприяє глобальній фінансовій інклюзії та значно знижує транзакційні витрати. Наступний етап розвитку мобільного банкінгу у міжнародній площині буде визначатися його здатністю інтегруватися з технологією блокчейн та адаптуватися до впровадження цифрових валют центральних банків (CBDC). Успішна реалізація цього потенціалу вимагатиме від міжнародної спільноти посилення співпраці у сферах регуляторної гармонізації та стандартизації кібербезпеки.

Список використаних джерел:

- [1] Транскордонні платежі ландшафт, виклики та інновації// [вебсайт]. URL: <https://www.aciworldwide.com/cross-border-payments-landscape-challenges-and-innovations#:~:text=Regional%20Perspectives%20Conclusion-Introduction,access%2C%20and%20insufficient%20transparency%E2%80%9D>.
- [2] Легін, А. М. (2025). Розвиток цифрового банкінгу в Україні: тренди та перспективи. Івано-Франківськ: ЗВО "Університет Короля Данила", факультет суспільних і прикладних наук, кафедра управління та адміністрування.
- [3] КРИВУЦА В.Г. Основи інфокомунікацій: навч. посібник для загальноосвіт. навч. закладів: 11-й клас / Кривуца В.Г., Беркман Л.Н., Лапінський В.В.; за ред. В.Г. Кривуци. -К.:ДУКТ, 2011.- 276с // [вебсайт]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/4163/1/UCHEBNIK.pdf>
- [4] Баборецький, В. В. (2022). Розвиток міжнародного ринку фінансових технологій.// [вебсайт]. URL: <https://eir.nuos.edu.ua/bitstreams/9ea6ab47-2161-4470-9a5f-1203bd8d0b2a/download>
- [5] Литвиненко, О. К. КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА.// [вебсайт]. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/bitstreams/8c353f4a-b401-496c-b7d4-2acbfbae4ede/download>
- [6] Гордей, О. Д., Середа, Є. Г. (2024). Використання Open Banking у банківській системі України: можливості та ризики. Підприємництво та інновації, (31), 18-24.
- [7] Panasyuk, V., Kulyk, R. (2025). Інтеграція штучного інтелекту у систему аудиту України: національні особливості та європейський вектор. Ekonomichnyy analiz, 35(3), 11-22.
- [8] Приходько, Б. (2025). Кіберризика фінансового сектору в умовах цифрової трансформації. Herald of Khmelnytskyi national university. economic sciences, 340(2), 125-139.

- [9] Задирайко, У. П. (2026). Оцінка ризиків управління ліквідністю в банку: методи мінімізації негативних наслідків кризових явищ (на прикладі, «УКРГАЗБАНК») (Master's thesis, Тернопіль: ТНТУ, 2025).
- [10] Олійник, О. О. (2024). Цифрові валюти центральних банків (cbdc) і європейський криптовалютий ландшафт: виклики, можливості та перспективи регулювання. Київський економічний науковий журнал, (4), 177-187.
- [11] Демко, М. Я., Черкес, Р. (2022). Сучасні тенденції збуту та просування банківських продуктів в Україні. Економіка та суспільство, (44).

MOBILE BANKING AS AN OPTIMIZATION TOOL IN THE DIGITAL ECONOMY

Valentyna Lebedieva

Candidate of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of International Economics, Management and Social-humanitarian Disciplines

Ukrainian State University of Science and Technologies, Ukraine

Maiboroda Artem

Master's student of the Department of International Economics, Management and Social-humanitarian Disciplines

Ukrainian State University of Science and Technology, Ukraine

Darya Kovalchuk

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate professor of the Department of International Economics, Management and Social-humanitarian Disciplines

Ukrainian State University of Science and Technologies, Ukraine

Summary. *The article examines the role of mobile banking in the process of transforming the modern system of international monetary and financial relations. The key advantages of mobile financial applications compared to traditional banking systems in the field of cross-border payments are analyzed. The impact of the latest financial technologies (FinTech, blockchain, artificial intelligence) on the development of mobile payments is determined. The main risks associated with the global expansion of mobile banking are outlined, including regulatory barriers and cybersecurity threats. The prospects for further integration of mobile platforms into the global financial architecture are substantiated, in particular through the introduction of central bank digital currencies (CBDC).*

Keywords: *mobile banking, international monetary and financial relations, cross-border payments, financial technologies (FinTech), blockchain, financial inclusion, digital currencies (CBDC).*

Дата публікації: 17.04.2026

Дата першого надходження статті до видання: 00.03.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 00.04.2026